

ROMÂNIA
MINISTERUL EDUCAȚIEI
UNIVERSITATEA „VASILE ALECSANDRI” DIN BACĂU
Calea Mărășești, Nr. 157, Bacău, 600115
Tel. +40-234-542411, fax +40-234-545753
www.ub.ro; e-mail:rector@ub.ro

TEZĂ DE DOCTORAT

Domeniul Filologie

CONSTANTIN ȚOIU
MONOGRAFIE

REZUMAT

Coordonator științific:
Prof. univ. dr. Vasile Spiridon

Doctorand:
Paraschiva Butnarașu (Buciumanu)

Bacău
2023

CONSTANTIN ȚOIU MONOGRAFIE

REZUMAT

Cuvinte cheie: *monografie, biografie, istorie, comunism, naratologie, roman, povestire, personaj literar, intelectual, însoțitor, alter ego, meditație, călătorie, reportaj literar, eseu, publicistică, memorii, adevăr, eterogenitate, tehnici discursive, limbaj esopic, stil calofil, crez artistic.*

1. SCOPUL ȘI MOTIVAȚIA CERCETĂRII

După anul 1965, situația literaturii române se schimbă grație unei generații de scriitori entuziaști care, profitând de relaxarea climatului ideologic, promovează o nouă expresie artistică. Un reprezentant al acestei generații dornice de afirmare a fost și Constantin Țoiu, dar scriitorul a fost un caz atipic și pentru că s-a afirmat destul de târziu, fiind considerat decan de vârstă, și pentru că a debutat cu opere în care înfățișa lumi compatibile cu atmosfera din comunism, în condițiile în care generația '60 publica opere originale. Devenind conștient însă de efectele dezastruoase ale intruziunii politicului în literatură, Țoiu a căutat noi forme de exprimare și a reușit să publice, în condiții onorante, patru romane subversive într-un context general opresiv. Fără a fi curajos în raport cu regimul, scriitorul a avut momente de glorie în anii '70–'80, când publică romanele *Galeria cu viță sălbatică* și *Căderea în lume*, capodoperele creației sale. După eliberarea de dictatură, Constantin Țoiu atrage din nou atenția criticii și cititorilor cu două romane și cu cinci volume de *Memorii* neconvenționale, publicate la senectute.

Demersul nostru se înscrie în tendința ultimilor ani de a recupera imaginea unor scriitori despre care se vorbește și se scrie tot mai puțin și de a promova scrierile valoroase, apărute în cea mai grea perioadă din istoria literaturii. Opera lui Țoiu a beneficiat de o analiză critică complexă în numeroasele articole din revistele literare ale vremii, în studiile publicate în dicționare și în antologiile de specialitate, însă majoritatea exegeților au vizat romanele publicate în comunism, cărora le-au evidențiat, de cele mai multe ori, dimensiunea politică. De asemenea, opera lui Constantin Țoiu a constituit obiectul unei monografii chiar din timpul vieții sale. Apărut la doar un

an de la moartea scriitorului, primul studiu monografic, realizat de Corina Stoean, deține caracteristicile unei monografii, dar prezintă și destule vulnerabilități.

Fără a avea pretenția unei monografii care să ofere răspunsuri incontestabile, categorice și definitive la problemele pe care le ridică opera lui Constantin Țoiu, lucrarea de față se dorește un studiu care să acopere atât viața, cât și activitatea scriitorului, aducând noi informații, cu siguranță și acestea incomplete, dar importante pentru a mai clarifica anumite zone ale evoluției sale. Îmaginea lui Constantin Țoiu se îmbogățește prin prezentarea altor valențe ale creației sale și se aprofundează prin sintezele care prezintă dominantele operei, nota distinctivă și profilul scriitorului.

2. STRUCTURA LUCRĂRII

Lucrarea *Constantin Țoiu. Monografie* este organizată în cinci capitole și în 31 de subcapitole, încadrate de un argument și de concluzii. Capitolul biografic prezintă evoluția remarcabilă a lui Constantin Țoiu din copilărie până la maturitate, capitolele dedicate operei înfățișează ipostazele sale scriitoricești, iar capitolul final evidențiază cele mai importante particularități ale creației, ecoul activității prozatorului în epocă și drumul parcurs până la impunerea valorii sale în posteritate. Delimitarea capitolelor și legătura dintre ele au o justificare logică și o ordine firească, dictată de dezvoltarea treptată a exegezei.

În primul capitol, *Cronologia vieții și a operei*, am prezentat traiectoria vieții lui Constantin Țoiu din copilărie până la maturitate, insistând pe cele mai importante evenimente și evocând persoanele care au avut un rol hotărâtor în devenirea sa. Am reconstituit atât viața scriitorului, evidențiind cele mai importante momente biografice (copilăria petrecută în Urziceni, adolescența petrecută în școlile din Transilvania, studiile universitare și stabilirea în capitală, intrarea și ieșirea din partid, începutul activității de traducător și de lucrător în mediul editorial și în presa culturală, aspecte referitoare la viața de familie, călătoriile făcute, funcțiile deținute, premiile și distincțiile obținute), cât și drumul creației sale, de la primele licăriri ale talentului până la ultimul volum de *Memorii*, publicat cu doi ani înainte de dispariția sa.

Consecutiv acestei abordări, am înscris capitolele care surprind ipostazele scriitoricești ale lui Constantin Țoiu. Punând capăt considerațiilor generale despre viața și activitatea scriitorului, oricât

de interesante ar fi, am continuat cu descrierea operei pe tot întinsul ei, reconstituindu-i istoria și stabilind, acolo unde a fost cazul, etapele distincte ale formării și ale împlinirii acesteia.

Capitolul *Prozatorul*, structurat în trei părți mari, este dedicat studiului romanelor, începând cu cele din prima vârstă a operei scriitorului, *Moartea în pădure* (1965) și *Duminica mușilor* (1967), tributare realismului socialist, și continuând cu cele subversive, *Galeria cu viță sălbatică* (1976), *Însoțitorul* (1981), *Obligado* (1984), *Căderea în lume* (1987), publicate în comunism și cu cele ale maturității, *Barbarius* (1999), *Istorsirile Signorei Sisi* (2006), publicate după Revoluție. Prezentarea operelor este realizată într-o ordine cronologică firească, bazată pe analiza elementelor importante (trasarea particularităților de specie, structură, acțiune, conflict etc.) și pe observațiile critice pertinente. De asemenea, cercetarea fiecărei opere a urmărit contextul apariției, sursele de inspirație, dificultățile întâmpinate la publicare și succesul în rândul cititorilor. În paginile de minisinteză de la finalul subcapitolelor/capitolelor, am prezentat temele, motivele literare și semnificațiile recurente în creația lui Constantin Țoiu, pentru a stabili și coordonatele pentru sinteza finală. Am subliniat atât aspectele comune generației, ilustrate și de contemporanii scriitorului, cât și elementele de originalitate ale acestuia. În paginile de minisinteză de la finalul subcapitolelor/capitolelor, am prezentat trăsăturile generale ale romanelor lui Constantin Țoiu, pentru a stabili și coordonatele pentru sinteza finală. Am evidențiat atât aspectele comune, ilustrate și de contemporanii scriitorului, cât și elementele de originalitate ale acestuia.

În capitolele dedicate publicisticii și memorialisticii, am evidențiat diversitatea preocupărilor lui Constantin Țoiu. Am acordat atenție îndelungatei activități gazetărești și volumelor de *Memorii* apărute la sfârșitul vieții, pentru construirea imaginii complete a scriitorului.

Capitolul intitulat *Publicistul* l-am organizat în patru părți. Mai întâi, am prezentat generalități despre îndelungata activitate de redactor și de ziarist a scriitorului, în redacția revistelor „Gazeta literară”, „Secolul 20”, „Luceafărul” și „România literară”. Apoi am grupat volumele de publicistică în sereia *Pretexte*, alcătuită din articole publicate în anii '70 (*Destinul cuvintelor*, *Pre texte*, *Alte pretexte*) și în seria *Prepeleac*, alcătuită din articole publicate în rubrica semnată de scriitor în „România literară” (*Prepeleac*, *Caftane și cafteli*, *Morsus diaboli*, *Răvașe din Kamceatka*, *Vrăjeli de buzunar*) și am descris concis fiecare volum, pentru a observa cum a evoluat publicistica lui Țoiu în funcție de contextele traversate și pentru a le identifica nota distinctă. În ultima parte a capitolului, am expus elementele originale din publicistica scriitorului, pentru a distinge articolele sale eseistice de cele cu scop strict informativ din presa vremii și pentru a completa imaginea unei personalități

care s-a impus în publicistica românească prin exigența intelectuală, prin simțul artistic și prin stilul rafinat.

Penultimul capitol, organizat în trei părți, l-am dedicat memorialisticii lui Constantin Țoiu, pentru a vedea cum continuă scriitorul lupta împotriva uitării. În subcapitolul *Scrierile subiective – instrument al memoriei* am subliniat importanța speciilor care alcătuiesc „literatura de frontieră”, am evidențiat contextul apariției seriei confesive semnate de Țoiu, am enumerat volumele care formează corpusul memorialistic și am prezentat motivele apariției târzii a acestora.

În subcapitolul dedicat exclusiv *Memoriilor*, am prezentat temele dominante ale celor cinci volume compozite, *Memorii din când în când*, vol. I (2003), *Memorii din când în când*, vol. II (2004), *Memorii din când în când*, vol. III (2006), *Memorii întârziate*, vol. IV (2009), *Memorii. Vederi din Prepeleac*, vol. V (2010), pentru a sublinia dorința scriitorului octogenar, eliberat de presiunea regimului, de a-și contempla și evalua traiectoria intelectuală și devenirea spirituală, de a revizui, de a îndrepta și de a lămuri unele aspecte din trecut. Foarte diferite de cele ale colegilor săi, scrierile memorialistice ale lui Țoiu atrag atenția prin profilul neconvențional, dictat, în primul rând, de intenția scriitorului de a realiza o biografie intelectuală. Deși alcătuite după o ordine subiectivă și nu cronologică, am identificat și am expus strategia memorialistului, folosită în alcătuirea celor cinci volume, scrise în tonalități diferite.

Rezultatelor analizelor succesive și ale subcapitolelor de sinteză parțială, pe etape, li se adaugă capitolul final, *Dominantele creației lui Țoiu*, care trasează liniile principale ale universului operei autorului. În partea de început a capitolului, intitulată *Elemente de naratologie aplicate în analiza prozei lui Țoiu*, am insistat pe câteva concepte ale naratologiei clasice (structură, compoziție, temă, motiv, leitmotiv, tehnici narrative) folosite în analiza operei lui Țoiu, pentru a-i identifica unele particularități ale operei.

În subcapitolul *Intelectualul față-n față cu istoria*, am analizat cel mai important aspect care dă coerență creației lui Țoiu, și anume felul în care evoluează relația intelectual-istorie, în funcție de epocile traversate și de evenimentele prin care trec personajele. Am prezentat felul în care scriitorul se detașează de imaginea intelectualului sedus de comunism și de cea a istoriei falsificate de regim, din primele opere, pentru a ajunge la formele prin care, folosind scheme epice convenabile Cenzurii, reușește să descrie relația tensionată dintre intelectual și istorie în comunism sau în postcomunism.

Subcapitolul *Însoțitorul, martor și cronicar al istoriei* prezintă chipuri ale însoțitorului, sugerate sau explicite, care străbat opera de la volumul de proză scurtă până la cele de *Memorii*. Fie că apare

sub chipul naratorului, fie sub masca unor personaje (Isac, Rânzei, Omicron, Beroreu), *însoțitorul* omniprezent și atotștiutor este un *alter ego* al autorului, care are misiunea de a revela, cu mijloace artistice, istoria, pentru a salva trecutul.

Demersul a continuat cu subcapitolul dedicat evocării Bucureștiului, întrucât scriitorul l-a considerat un veritabil martor al istoriei. Am demonstrat că descrierile inedite ale Bucureștiului se înscriu între cele mai valoroase contribuții la ipostazierea literară a capitalei și că vor putea îmbogăți considerabil imaginea Bucureștiului literar.

În subcapitolul *Povestirea – material de construcție romanesc*, am prezentat strategia narativă folosită de Țoiu pentru construirea prozei sale. Am precizat că Țoiu își alcătuieste romanele din istorisirile și din confesiunile personajelor pe care le organizează un narator principal, că tehnica narativă valorificată este „povestirea în ramă” sau „povestirea în povestire”, iar întâmplările sunt relatate din unghiuri diferite, prin mai multe narațiuni, în locuri privilegiate, ocrotitoare și pline de semnificații.

După expunerea principalelor metode de construcție a romanelor, ni s-a părut important să precizăm și cele mai importante procedee utilizate de scriitor pentru a ambiguiza și pentru a spori semnificațiile textului. Astfel, în subcapitolul *Tehnici discursive de îmbogățire a semnificațiilor textului*, am demonstrat că, prin intertextualitate, prin alegerea titlurilor operelor, a numelui personajelor, prin planul simbolic al cărților, Țoiu a urmărit atât subminarea intenționată a verosimilității din proza realistă sau înșelarea vigilenței Cenzurii, în comunism, cât și finalitatea estetică a acestor procedee, în libertate.

În continuare, ni s-a părut important să prezentăm succint și mijloacele artistice care exprimă lumea operei lui Constantin Țoiu. Nu am prezentat detaliat formarea și evoluția universului propriu în concordanță cu formarea și desăvârșirea artei ca expresie stilistică, întrucât acest aspect poate constitui singurul obiectul unei analize, dar în subcapitolul *Dominantele stilistice ale creației*, am expus cele mai importante constante ale stilului lui Constantin Țoiu (exprimarea esopică, umorul, ironia și oralitatea), pentru a contura imaginea unui scriitor cu adevărat calofil, în textele cărui este foarte greu, dacă nu imposibil, să detectezi derapaje stilistice.

În subcapitolul *Crezul artistic al lui Constantin Țoiu*, am demonstrat că scriitorul nu-și prezintă principiile, concepțiile sau convingerile privind misiunea scriitorului și rolul literaturii doar în articolele scrise și în interviurile acordate, ci le dezvăluie și în conținutul creațiilor literare publicate. Originalitatea operei lui Țoiu rezultă din însăși viziunea sa artistică. Creația lui s-a născut din

convingerea că menirea scriitorului, mai ales când este martorul unei istorii necruțătoare, este să rostească adevărul, să fie „cronicarul sincer al faptelor și sentimentelor epocii sale”. Prefața ultimul roman publicat și ultimul volum de *Memorii* rămân esențiale pentru sintetizarea și înțelegerea crezului artistic al scriitorului postbelic.

După parcurgerea, etapă cu etapă, a biografiei și după analiza operei întregi a lui Constantin Țoiu, a rezultat un profil al scriitorului șaizeclist, decan de vârstă al generației sale, care s-a manifestat diferit de-a lungul vieții, lucru explicabil dacă ne gândim că a traversat trei perioade istorice distincte. Subcapitolul *Portret de om și scriitor* include atât reacțiile pozitive și negative ale unor contemporani care l-au cunoscut pe Constantin Țoiu și i-au citit opera, cât și impresiile personale despre personalitatea complexă a scriitorului.

Capitolul dedicat concluziilor l-am construit din reluarea celor mai importante aspecte din cuprinsul cercetării, pentru a lumina imaginea unui scriitor care a trăit din scris, pentru scris și prin scris, chiar dacă presiunea comunistă i-a îngreunat mult activitatea.

3. CONCLUZII

Scrierea monografică realizată descrie evoluția impresionantă a unuia dintre sudicii de seamă ai literaturii noastre care, de la gestul nedemn al complicității cu regimul, a trecut la atitudini orgolioase subversive, asumându-și greaua misiune de a lupta împotriva uitării, convins fiind că trecutul reprezintă „o avere de care nu te expropriază nimeni decât teribila uitare”¹. Am reconstituit imaginea unui om cu o complexă viață spirituală și afectivă, un scriitor erudit, livresc, fantezist, purtător al unei concepții interesante despre lume și despre viață, capabil să construiască o lume proprie. Chiar dacă scriitorului i s-a reproșat lipsa de curaj în a spune adevărul până la capăt despre atrocitățile comunismului, Țoiu nu a rămas deloc indiferent la soarta semenilor săi. Opera sa, citită astăzi într-un context foarte diferit, ne dezvăluie un prozator valoros care a scris pentru a-și dovedi, în permanență, interesul față de condiția umană, manifestând solidaritate, empatie și umanism.

S-a scris despre operele lui Țoiu în circumstanțe vitrege care nu îngăduiau o abordare liberă a subiectului și nici deslușirea problematicii cărților. Mulți dintre interpreți au căzut în capcana aprecierilor constrictive și simplificatoare, provocate de contextele traversate, și au prezentat cele mai cunoscute scrieri prin grile intens politizate, chiar dacă au fost trimise destule avertismente

¹ Constantin Țoiu, *Căderea în lume*, Ediția a IV-a, Editura Art, București, 2019, p. 64.

autorizate să se evite această tendință. Destule fișe critice au scos în evidență doar dimensiunea politică a celor mai cunoscute romane ale sale, dar, în ultima vreme, se constată tendința îmbucurătoare a unor comentatori de a reliefa alte calități ale scrierilor lui Țoiu, demonstrând că politicul a fost doar un pretext pentru a explora natura umană aflată sub vremi. Chiar dacă în opera sa se simte, pe alocuri, influența ambianței social-politice comuniste, n-am fost nicio clipă tentată să urmăresc oportunismul scriitorului, pentru că e foarte greu să te pronunți despre cineva care a trăit un secol atât de agitat.

După căderea comunismului și eliberarea de dictatură au apărut întrebările firești despre ce lasă în urmă aceste cărți, în afară de conformismul sau de formele de rezistență la minciună și la opresiune de care s-a vorbit. Revoluția a găsit totuși opera lui Țoiu capabilă să înfrunte contactul cu investigatorii cei mai exigenți. Interesul descoperirii de noi valențe ale scriiturii este justificat atât de apariția *Memoriilor*, care lămuresc multe aspecte privind viața și activitatea scriitorului, cât și de îndreptarea sau completarea majorității articolelor apărute înainte de 1990.

Cărțile lui Țoiu îi reflectă, fără îndoială, și pe cititorii secolului XXI. Aceștia se vor regăsi în poveștile transmise, în emoțiile descrise, în pledoariile pentru libertate sau în reflecțiile asupra complicatelor provocări ale vieții. Parcurgând opera, oricine are șansa unei fascinante călătorii prin hățișurile istoriei și ale ființei umane, iar lectura făcută cu atenție și cu profunzime prilejuiește noi descoperiri și alte înțelesuri decât cele descifrate de lecturile precedente. Scrierile sale nu vor mai fi citite doar ca romane cu teză, ca povești erotice bizare sau ca studii memorialistice camuflote, ci și ca adevărate pariuri cu umanitatea eternă.

Monografia de față nu are orgoliul unei expediții pe un teren neumblat sau al epuizării materialului, dar credem că reprezintă un demers necesar pentru recuperarea vieții și a personalității unui scriitor a cărui operă este semnificativă pentru literatura postbelică. Acțiunea întreprinsă a însemnat un efort considerabil de culegere de informații, de înțelegere, de așezare și de reșezare a acestora, de apropiere, apoi de distanțare și de asumare, pentru ca recuperarea să nu prejudicieze nici contextul în care s-a trăit sau s-a scris, nici personalitatea lui Țoiu, să nu rateze nici omul, nici opera sa. Așadar, cercetarea a urmărit parcursul unui scriitor a cărui viață s-a desfășurat pe trei planuri (biografia de fapte exterioare, de tip documentar, formarea personalității artistice și biografia de evenimente spirituale/morale), iar existența celor trei „euri” a devenit o realitate indiscutabilă.

Având la dispoziție asemenea varietate de scriituri (publicistică, eseistică, proză, memorialistică), creația lui Constantin Țoiu oferă posibilitatea oricărui exeget de a-și exercita

activitatea hermeneutică, iar noi rămânem încrezători în aportul noilor interpretări ale cititorilor pasionați care, asemenea unor arheologi iscușiți, vor aduce la suprafață noi înțelesuri ale operei, oferind puternice dovezi ale viabilității acesteia în timp.

Finalizată anul acesta, monografia se dorește a fi un omagiu adus scriitorului emblematic din perioada postbelică, de la a cărui naștere se împlinesc 100 de ani.

BIBLIOGRAFIE

I. BIBLIOGRAFIE DE AUTOR

- Moartea în pădure*, Editura pentru Literatură, București, 1965
- Duminica mușilor*, Editura Cartea Românească, București, 1967
- Destinul cuvintelor*, Editura Cartea Românească, București, 1971
- Pre texte*, Editura Cartea Românească, București, 1973
- Galeria cu vișă sălbatică*, Editura Eminescu, București, 1976
- Alte pretexte*, Editura Cartea Românească, București, 1977
- Însoțitorul*, Editura Eminescu, București, 1981
- Obligado*, Editura Eminescu, București, 1984
- Căderea în lume*, Editura Cartea Românească, București, 1987
- Prepeleac*, Editura Cartea Românească, București, 1991
- Castane și casteli*, Editura Cartea Românească, București, 1994
- Morsus diaboli*, Editura Cartea Românească, București, 1998
- Barbarius*, Editura Alfa, București, 1999
- Răvașe din Kamceatka*, Editura Alfa, București, 2000
- Memorii din când în când*, vol. I, Editura Cartea Românească, București, 2003
- Memorii din când în când*, vol. II, Editura Cartea Românească, București, 2004
- Trompete după-amiază*, Editura Cartea Românească, București, 2004 (reeditare *Duminica mușilor*)
- Memorii din când în când*, vol. III, Editura Cartea Românească, București, 2006
- Istorsirile Signorei Sisi*, Editura Cartea Românească, București, 2006
- Vrăjeli (de buzunar)*, Editura Art, București, 2007
- Memorii întârziate*, vol. IV, Editura Cartea Românească, București, 2009
- Căderea în lume*, Ediția a IV-a, Editura Cartea Românească, București, 2009
- Memorii, Vederi din Prepeleac*, vol. V, Editura Cartea Românească, București, 2010
- Galeria cu vișă sălbatică*, Editura Art, București, 2011

II. DOCUMENTE DIN ARHIVA SCRITORULUI

- Buleandră, Alexandru, *Urziceni în viața și opera scriitorului Constantin Țoiu. Antologie*, Editura Star Tipp, Slobozia, 2012

III. MONOGRAFII DEDICATE SCRITORULUI

Stoean, Corina, *Constantin Țoiu. Studiu monografic*, Editura Tracus Arte, București, 2013

IV. CONSTANTIN ȚOIU ÎN ISTORII LITERARE

Manolescu, Nicolae, *Istoria critică a literaturii române. 5 secole de literatură*, Editura Paralela 45, Pitești, 2008, pp. 1183–1188.

Manolescu, Nicolae, *Literatura română postbelică. Lista lui Manolescu*, vol. II, *Proza. Teatrul*, Editura Aula, Brașov, 2001, pp. 56–63.

Micu, Dumitru, *Istoria literaturii române de la creația populară la postmodernism*, Editura Saeculum IO, București, 2000, pp.531–532.

Negrici, Eugen, *Literatura română sub comunism*, vol. I, *Proza*, Editura Fundației Pro, București, 2003, pp. 307–316.

Popa, Marian, *Istoria literaturii române de azi pe mâine*, vol. II, Fundația Luceafărul, București, 2001, pp. 737–740.

Ștefănescu, Alex, *Istoria literaturii române contemporane 1941–2000*, Editura Mașina de Scris, 2005, pp.584–592

V. ARTICOLE ÎN PRESA TIPĂRITĂ ȘI ÎN PRESA ONLINE

Coroiu, Constantin, *Memorii recuperate*, în „Cultura”, nr. 229, iunie 2009

Lovinescu, Monica, *Despre Însoțitorul*, cronică citită la Europa Liberă, în 1981, inclusă în „România literară”, nr. 27, iulie 2011

Manolescu, Nicolae, *Arta conversației*, în „România literară”, 17, nr. 37, 1984

Spiridon, Vasile, *Constantin Țoiu (1923-2012). Cenzura imanentă*, în „Convorbiri literare”, nr. 8, 2023

Ștefănescu, Alex, *Constantin Țoiu. Vocația sintezei*, în „România literară”, nr. 29, 1984

Trandafir, Constantin, *Garda veche în acțiune*, în „Acolada”, nr. 1, ianuarie 2011

Țoiu, Constantin, *Mărturisire* în „Magazin de Urziceni”, nr. 2, 1993

Barthouil, Georges, *Présentation du roman L'Exclu*, traduit du roumain par Georges Barthouil et Iilca Barthouil-Ionesco, Nagel, Genève, 1981, <http://www.loiseaulire.com> >...

Butnarașu (Buciumanu), Paraschiva, *Literaturile române postbelice*, în „Meridian critic” Nr. 2, www.meridiancritic.usv.ro, 2019

Butnarașu (Buciumanu), Paraschiva, *Conștiința etică și civică a lui Constantin Țoiu*, în „Studii și cercetări științifice – Seria Filologie”, Nr. 44, <http://studiisicercetari.ub.ro>

Butnarașu (Buciumanu), Paraschiva, *Țiganiada, formă inedită de manifestare a spiritului iluminist*, „Meridian critic”, Nr. 1, www.meridiancritic.usv.ro, 2020

Butnarașu (Buciumanu), Paraschiva, *Memoriile lui Constantin Țoiu* în „Studii și cercetări științifice – Seria Filologie”, 45, 2021 <http://studiisicercetari.ub.ro>

Călin, Constantin, *Varietăți critice. Patru schițe de portret* în „Ziarul de Bacău”, noiembrie 2002, consultat online, <https://ziaruldebacau.ro/author/ziaruldebacau/>

Cernat, Paul, *Constantin Țoiu, între ficțiunea istorică și romanul retro*, în „Bucureștiul cultural”, nr. 4, aprilie 2006, supliment al „Revistei 22”, consultat online [www.revista22.ro > bucurestiul-cultural > bucurestiul-cultural-nr-42006](http://www.revista22.ro/bucurestiul-cultural/bucurestiul-cultural-nr-42006)

Dimisianu, Gabriel, *Lecturi libere. Însoțitorul*, în „România literară”, nr. 27, iulie 2011, consultat online <https://arhiva.romlit.ro/index.pl/nsoitorul>

Macrea-Toma, Ioana, *Constantin Țoiu și poetica amintirilor*, în „Apostrof” nr.10, octombrie 2005, consultat online <http://revista-apostrof.ro/apowp/reviste/2005-10.pdf>

Vintilă, Ramona, *Astăzi e ziua ta: Constantin Țoiu*, în „Jurnalul Național”, 18 iulie 2011, consultat online <https://jurnalul.ro/calendar/astazi-e-ziua-ta-constantin-toiu-585096.html>

VI. CONSTANTIN ȚOIU ÎN INTERVIURI

Bittel, Adriana, *Geografii literare–Constantin Țoiu*, în „Formula As”, nr.705, februarie 2006, consultat online <http://www.formula-as.ro/2006/705/lumea-romaneasca-24/geografii-literare-constantin-toiu-6759>

Chirițoiu, Ana, *Un scriitor adevărat nu face rău altui om*, interviu Constantin Țoiu, în „România literară”, nr. 27, iulie 2011, consultat online, https://arhiva.romlit.ro/index.pl/un_scriitor_adevrat_nu_face_ru_altui_om

Coroiu, Constantin, *Romanul de azi adaugă romanului de ieri însăși fața concentrată de efort și de un ideal grav a societății noastre*, interviu publicat în „Convorbiri literare”, nr. 10, 1976, p. 3.

Pop, Marius, *Cu Constantin Țoiu*, interviu în „Orizont”, Anul XXVII, nr. 48, 1976

Sasu, Aurel; Vartic, Mariana, *Romanul românesc în interviuri. O istorie autobiografică*, vol. IV (Ș–Z), partea I, Editura Minerva, București, 1991, pp. 335–375.

Sebastian, Costin, *Constantin Țoiu despre pasiunea adevărului*, în „Scânteia tineretului”, Anul 24, nr. 5818, 1968

Vintilă, Ramona, *Astăzi e ziua ta: Constantin Țoiu*, în „Jurnalul național”, 18 iulie 2011, consultat on-line <http://jurnalul.ro/calendar/astazi-e-ziua-ta-constantin-toiu-585096.html>

Vodă, Eugenia, *Interviu Constantin Țoiu*, Emisiunea *Profesioniștii*, www.eugeniavoda.ro/emisiuni/litere-si-filosofie/constantin-toiu

VII. STUDII ȘI ARTICOLE DESPRE AUTOR ÎN VOLUME

Apolzan, Mioara, *Casa ficțiunii. Romane și romancierii din deceniul 8*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1979, p. 46–80.

Buciu, Marian, Victor, *Zece prozatori exemplari*, Editura Euro Press Group, București, 2012

Crohmălniceanu, Ov. S., *Pâinea noastră cea de toate zilele*, Editura Cartea Românească, București 1981, p. 236.

Dimisianu, Gabriel, *Nouă prozatori*, Editura Eminescu, București, 1977, pp. 162–163.

Iorgulescu, Mircea, *Ceara și sigiliul*, Editura Cartea Românească, București, 1982

Miheț, Marius, Prefață la *Căderea în lume*, ediția a IV-a, Editura Art, București, 2019, pp. 5–53.

Neagu, Fănuș, *Joc tragic cu liliac și merișor*, în *Cartea cu prieteni. Poeme răsărite-n iarbă*, Editura Sport-Turism, București 1979, pp. 37–39.

Nedelcovici, Bujor, *Un tigru de hârtie*, Editura Alfa, București, 2013

Sălcudeanu, Nicoleta, *Elogiul tramvaiului 26 și suavior săi călători*, Prefață la *Galeria cu viță sălbatică*, Editura Art, București, 2011, pp.16–17.

Simion, Eugen, *Scriitori români de azi*, vol. III, Editura Cartea Românească, București, 1984

Simion, Eugen, *Fragmente critice*, vol. I, Editura Grai și Suflet – Cultura Națională, București, 1998

Steinhardt, Nicolae, *O lecție bună*, în *Monologul polifonic*, Editura Polirom, Iași, 2012, pp. 304–306.

Ștefănescu, Alex, *Timp retrăit*, Editura Curtea Veche Publishing, București, 2022, pp. 275–278.

Zaharia-Filipaș, Elena, *Retorică și semnificație*, Editura Paideia, București, 1993

VIII. ALTE SURSE CONSULTATE. ISTORII LITERARE

Călinescu, George, *Istoria literaturii române de la origini până în prezent*, Editura Semne, București, 2003

Holban, Ioan, *Istoria literaturii române contemporane*, vol. II, *Proza*, Editura Tipo Moldova, Iași, 2006, pp.67–70.

Lovinescu, Monica, *O istorie a literaturii române pe unde scurte 1960–2000*, Editura Humanitas, București, 2014, pp. 349–354.

Petraș, Irina, *Literatura română contemporană. Secțiuni*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1994, pp. 49–54.

Petraș, Irina, *Literatura română contemporană*, Editura Ideea Europeană, București, 2008

Piru, Alexandru, *Istoria literaturii române*, Editura Grai și suflet –Cultura Națională, București, 1994, p. 333.

Rotaru, Ion, *O istorie a literaturii române*, vol. VI, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2001, pp. 213–219.

IX. ALTE SURSE CONSULTATE. DICȚIONARE

Anghelescu, Mircea; Ionescu, Cristina, Lăzărescu, Gheorghe, *Dicționar de termeni literari*, Editura Garamond, București, 1987

Marin, Mihaela; Nedelcu, Carmen, *Dicționar de termeni literari*, Ediția a II-a revizuită, Editura All Educațional, București, 2004

Marino, Adrian, *Dicționar de idei literare*, I, Editura Eminescu, București, 1973, p. 256.

Sasu, Aurel (coord.), *Dicționar cronologic al romanului românesc de la origini până la 1989*, Editura Academiei Române, București, 2004, p. 830.

Simion, Eugen (coord. gen.), *Dicționarul general al literaturii române*, vol. VII:Ț–Z, Editura Univers Enciclopedic, București, 2009, pp. 42–43.

Zaciu, Mircea; Papahagi, Marian; Sasu, Aurel, *Dicționarul scriitorilor români*, Editura Albatros, București, 2002, p. 846.

X. ALTE SURSE CONSULTATE. ARTICOLE ÎN PRESA TIPĂRITĂ ȘI ÎN PRESA ONLINE

Apetroaie, Ion, *Constantin Țoiu–narațiune și digresiune*, în „Ateneu”, Anul 19, nr. 1, 1982

Ardeleanu Virgil, *Nimic nu-i alb, nimic nu-i negru*, în „Steaua”, Anul 27, nr.8, 1976

Atanasiu, Victor, *Constantin Țoiu: Galeria cu viță sălbatică*, în „Scânteia Tineretului”, Anul 33, nr. 8735, 1977

Balotă, Nicolae, *Constantin Țoiu. Destinul cuvintelor*, în „România literară”, Anul 4, nr. 30, 1971

Braga, Mircea, *Trepte și sensuri ale căderilor în lume*, în „Transilvania”, Anul 94, nr. 4, 1988

Buduca, Ioan, *O satiră filosofică*, în „Amfiteatru”, anul 16, nr. 9, 1981

Budescu, Ion, *Constantin Țoiu: Duminica mușilor*, în „România literară”, Anul 2, nr. 16, 1969

Bugariu, Voicu, *Personaj și semnificație în romanul de azi*, în „Luceafărul”, Anul XX, nr. 26, 1977

Cenușer, D.I., *Vorbirea ce înstăpânește*, în „Transilvania”, Anul 91, nr. 5, 1985

Chivu, Marius, *Cu prozele curate*, în „România literară”, nr. 6, 2005

Ciopraga, Constantin, *Romane-meditație*, în „România literară”, Anul 10, nr. 20, 1977

Cistelean, Alexandru, *Constantin Țoiu. Galeria cu viță sălbatică*, în „Familia”, nr. 7, iulie 1976

Constantin, Ilie, *Un prozator elegant*, în „Scânteia Tineretului”, nr. 6407, 1969

Coroiu, Constantin, *Constantin Țoiu și lumea din când în când*, în „Convorbiri literare”, 15 noiembrie 2017

Cristea, Valeriu, *Ponderea istoriei*, în „România literară”, Anul 10, nr. 21, 1977

Cristea-Enache, Daniel, *La o nouă lectură*, în „România literară”, nr. 24, 2021

Crohmălniceanu, Ov. S., *Duminica mușilor de Constantin Țoiu*, în „Viața Românească”, Anul 21, nr. 6, 1968

Crohmălniceanu, Ov. S., *Constantin Țoiu. Galeria cu viță sălbatică*, în „Flacăra”, Anul 26, nr. 24, 1977

Culcer, Dan, *Meditație lucidă*, în „Vatra”, Anul 6, nr. 8, 1976

Deciu, Andreea, *Căderea în ficțiune*, în „România literară”, nr. 27, 1993

Dimisianu, Gabriel, *Calmul narațiunii*, în „Luceafărul”, Anul XII, nr. 3, 1969

Dimisianu, Gabriel, *Constantin Țoiu: Moartea în pădure*, în „Gazeta literară”, Anul 13, nr. 4, 1966

Dimisianu, Gabriel, *Constantin Țoiu: Destinul cuvintelor*, în „Flacăra”, Anul 20, nr. 46, 1971

Dimisianu, Gabriel, *Poezia culturii*, în „Contemporanul”, nr. 1, 1978

Dimisianu, Gabriel, *Constantin Țoiu. Pretexe*, în „România literară”, Anul 6, nr. 20, 1973

Dimisianu, Gabriel, *Sensurile unui roman*, în „România literară”, Anul 9, nr. 43, 1976

Dumbravă, D., *Constantin Țoiu: Moartea în pădure*, în „Flacăra Iașului”, Anul 22, nr. 6008, 1966

Fotiade, Ramona, *Formule narative în deceniul opt*, în „Amfiteatru”, Anul 20, nr.5, 1986

Goci, Aureliu, *Constantin Țoiu: Destinul cuvintelor*, în „Viața Românească”, Anul 24, nr. 11, 1971

Holban, Ioan, *Viața ca text și textul ca viață*, în „România literară”, nr. 43, 1981

Holban, Ioan, *Tema însoțitorului*, în „România literară”, nr. 21, 1988

Holban, Ioan, *Istoria nu se scrie niciodată cum o știm noi*, în „România literară”, nr. 31, 2020

Ilie, Constantin, *Un prozator elegant*, în „Scânteia tineretului”, Anul 25, nr. 6407, 1969

Ionescu-Mureșanu, Marina, *Conștiința de sine a romanului*, în „România literară”, Anul 12, nr. 41, 1979

Iorgulescu, Mircea, *Constantin Țoiu: Destinul cuvintelor*, în „România literară”, Anul 4, nr. 40, 1971

Iuteș, Gica, *Constantin Țoiu, Moartea în pădure*, în „Luceafărul”, Anul VIII, nr. 30, 1965

Luca, Ștefan, *Constantin Țoiu. Moartea în pădure*, în „Iașul Literar”, Anul 17, nr. 2, 1966

Luca, Eugen, *Tineri romancieri*, în „Viața Românească”, Anul 19, nr.1, 1966

Macrea-Toma, Ioana, *Constantin Țoiu à rebours. Fascinația poveștii*, în „Vatra”, nr. 5–6, 2005

Mancaș Mircea, *Modalități stilistice și structurale*, în „Viața Românească”, Anul 78, nr. 2, 1983

Manolescu, Nicolae, *Omul indestructibil*, în „România literară”, nr. 8, februarie 1976

Manolescu, Nicolae, *Un roman psihologic și social*, în „România literară”, Anul 11, nr. 8, 1978

Manolescu, Nicolae, *Căderea în lume*, în „România literară”, nr. 21, 1988, p. 9.

Manolescu, Nicolae, *Constantin Țoiu, romancier și memorialist*, în „Ramuri”, nr. 3, 2008

Martin, Mircea, *Tratat despre pasiuni*, în „Viața Românească”, nr. 83, (7), 1988, p. 77.

Măicăneanu, Eugen, *Romanul românesc și maturizarea conștiinței estetice*, în „Ramuri”, Anul 13, nr. 5, 1976

Micu, Dumitru, *Resursele purității*, în „Contemporanul”, nr. 15, 1976

Mihăescu, Valentin, *Pledoarie pentru omenie*, în „Luceafărul”, Anul XX, Nr. 5, 1977

Miheț, Marius, *Structuri în miniatură*, în „România literară”, nr. 49, 2015

Miheț, Marius, *Triumful inadecvării. Despre Constantin Țoiu*, în „Contemporanul”, nr. 7, iulie 2021

Miheț, Marius, *Căderea în lume. Preliminariile apocaliptice*, în „Contemporanul”, nr. 8, august 2021

Munteanu, Romul, *Problematika romanului*, în „România literară”, Anul 10, nr. 45, 1977

Negoiteșcu, Ion, *Viitorul al doilea*, în „România literară”, Anul 9, nr. 13, 1976

Pecie, Ion, *Prospero și Caliban*, în „Transilvania”, Anul 91, nr.10, 1985

Perian, Gheorghe, *Romanul de conștiință*, în „Vatra”, Anul 8, nr. 11, 1978

Petraș, Irina, *Însoțitorul – o recitare*, în „Ateneu”, nr. 10, 1986

Petrescu, Liviu, *Perspectiva Galeriei*, în „România literară”, Anul 12, nr. 15, 1979

Petrescu, Liviu, *Babis și frații săi*, în „Steaua”, nr. 39 (2), 1988, pp. 38–39.

Piru, Alexandru, *Constantin Țoiu: Însotitorul*, în „Ateneu”, Anul 20, nr. 4, 1983

Piru, Alexandru, *Constantin Țoiu: Galeria cu viță sălbatică*, în „Ramuri”, Anul 13, nr. 3, 1976

Popa, Marian, *Duminica mușilor*, în „Luceafărul”, Anul XI, nr. 11, 1968

Popescu, Titu, *Constantin Țoiu: Galeria cu viță sălbatică*, în „Transilvania”, Anul 82, nr. 5, 1976

Popescu, Titu, *Publicistica lui Constantin Țoiu*, în „Transilvania”, Anul 84, nr. 2, 1978

Protopopescu, Alexandru, *Romanul prezumției*, în „Viața Românească”, Anul 79, nr. 4, 1984

Rachieru, Adrian Dinu, *Constantin Țoiu, un maestru al echivocului*, în „Expres cultural”, nr. 9, septembrie 2020

Raicu, Lucian, *Constantin Țoiu: Pretexte*, în „Flacăra”, Anul 22, nr. 20, 1973

Rădulescu, Tatiana, *Dragostea și gloria*, în „România literară”, Anul 10, nr. 16, 1977

Regman, Cornel, *Candid pe Dristorului*, în „Viața Românească”, nr. 4, aprilie 1976

Regman, Cornel, *Constantin Țoiu la 75 de ani*, în „România literară”, nr. 28, 1998

Silvestri, Artur, *Însotitorul – o recitare*, în „Ateneu”, Anul 23, nr. 10, 1986

Simion, Eugen, *Un portret și o vanitate rănită*, în „România literară”, nr. 15, 1984

Simuț, Ion, *Comentarii critice. Imaginația morală*, în „România literară”, nr. 31, august 2007

Simuț, Ion, *Infamiile schimbării*, în „România literară”, nr. 30, 2007

Simuț, Ion, *Imaginația morală*, în „România literară”, nr. 31, 2007

Sorianu, Vlad, *Două romane, două etape ale epicii noastre actuale*, în „Ateneu”, nr. 2, 1966

Ștefănescu, Alex, *Ion Creangă pe înțelesul maturilor*, în „România literară”, nr. 40, 1991

Ștefănescu, Alex, *La o nouă lectură: Constantin Țoiu*, în „România literară”, nr. 46, 2002

Tomuș, Mircea, *Constantin Țoiu: Însotitorul*, în „Transilvania”, Anul 87, nr. 8, 1981

Ulici, Laurențiu, *O epocă și romanele ei*, în „Contemporanul”, nr. 50, 1976

Ulici, Laurențiu, *Proza deceniului șapte*, în „România literară”, nr. 33, 1984

Ungheanu, Mihai, *Un examen scriitoricesc*, în „Scânteia tineretului”, Anul 21, nr. 5160, 1965

Ungheanu, Mihai, *Constantin Țoiu, Galeria cu viță sălbatică*, în „Luceafărul”, nr. 8, 1976

Urian, Tudorel, *Caietele lui Țoiu*, în „România literară”, nr. 2, 2004

Urian, Tudorel, *Cămara secretă a prozatorului*, în „România literară”, nr. 1, 2007

Vasilache, Simona, *Amintiri cu de-amănuntul*, în „România literară”, nr. 18, 2005

Vlad, Ion, *Romanul ca istorie. Constantin Țoiu, Galeria cu viță sălbatică*, în „Tribuna”, nr. 13, 25 martie 1976

Vlad, Ion, *Fascinația povestirii*, în „România literară”, nr. 45, 1984

Voncu, Răzvan, *În bolgiile utopiei*, în „România literară”, nr. 7, februarie 2021

Zaciu, Mircea, *Pretexte pentru un Jurnal*, în „România literară”, Anul 11, nr. 1, 1978

Zaciu, Mircea, *Mitul Însoțitor*, în „România literară”, nr. 28, 1981

Burța-Cernat, Bianca, *Istorisirile unui scriitor de moda veche*, în „Observator cultural”, nr. 324, iunie 2006, consultat online (28.03.2020) [http://www.observatorcultural.ro/Istorisirile-unui-scriitor-de-moda-vechearticle ID_15557-articles_details.html](http://www.observatorcultural.ro/Istorisirile-unui-scriitor-de-moda-vechearticle_ID_15557-articles_details.html)

Cristea-Enache, Daniel, *Cronica de familie*, în „Ziarul de Duminică”, 14.03.2008, consultat online <http://www.zf.ro/ziarul-de-duminica/cronica-de-familie-3100467>

Cristea-Enache, Daniel, *Cronică de familie*, în „LiterNet”, 25.02.2008, consultat online [atelier.liternet.ro/articol/5493 > Daniel-Cristea-Enache > Cronica-de-familie](http://atelier.liternet.ro/articol/5493/Daniel-Cristea-Enache/Cronica-de-familie).

Cristea-Enache, Daniel, *Clopotul spart* (I-II), în „România literară” nr. 36 și 38, septembrie 2007, consultat online https://arhiva.romlit.ro/index.pl/clopotul_spart_ii

Dimisianu, Gabriel, *Călătoria*, în „România literară” nr. 42, octombrie 2012 <https://arhiva.romlit.ro/index.pl/cltoria>

Dimisianu, Gabriel, *Constantin Țoiu, o prezență*, în „România literară”, nr. 48, noiembrie 2015 https://arhiva.romlit.ro/index.pl/constantin_oiu_o_prezen

Gheorghiușor, Gabriela, *Memorii. Vederi din Prepeleac*, în „România literară”, nr.35, august–septembrie 2010, consultat online <http://arhiva.romanialiterara.com/index.pl/recenzii3510>

Goldiș, Alex, *Pentru o morfologie a romanului obsedantului deceniu* [http://instpuscariu.ro/SextilPuscariu/SPIII/pagini/CSP_III%20\[Pages%20494%20-%20502\].pdf](http://instpuscariu.ro/SextilPuscariu/SPIII/pagini/CSP_III%20[Pages%20494%20-%20502].pdf)

Grigurcu, Gheorghe, *Constantin Țoiu, memorialist*, în „România literară”, nr. 44, noiembrie 2005, consultat online https://arhiva.romlit.ro/index.pl/constantin_oiu_memorialist

Holban, Ioan, *Constantin Țoiu, o retrospectivă critică*, în „România literară”, nr. 39, septembrie 2013, consultat online https://arhiva.romlit.ro/index.pl/constantin_oiu_o_retrospectiv_critic

Marcu, Luminița, *Tablete de prozator*, în „România literară”, nr. 29 iulie 2001, consultat online https://arhiva.romlit.ro/index.pl/tablete_de_prozator

Marin, Mirela, *Constantin Țoiu – Reîntemeierea eșuată prin creație*, în „Convorbiri literare”, consultat online: <http://convorbiri-literare.dntis.ro/MARINian6.htm>

Mărgineanu, Clara, *Un cor antic pe tărâm oniric*, în „Jurnalul Național”, august 2011, consultat online <http://jurnalul.ro/cultura/carte/galeria-cu-vita-salbatica-un-cor-antic-pe-taram-oniric587456.html>

Mironescu, Doris, *O inspecție a conceptului de monografie. Cazul Blecher*, în „Bucureștiul Cultural”, nr.102, disponibil pe <http://www.revista22.ro/bucurestiul-cultural-nr-102--o-inspectie-aconceptului-de-monografie-cazul-m-blecher-9287.html>

Negrici, Eugen, *Constantin Țoiu—proza de evocare*, în „România literară”, nr. 40, octombrie 2001 https://arhiva.romlit.ro/index.pl/constantin_oiu_-_proza_de_evocare

Stanca, Dan, *Istorsirile Signorei Sisi, un nou roman de Constantin Toiu*, consultat online <https://www.artline.ro/Istorsirile-Signorei-Sisi--un-nou-roman-de-Constantin-Toiu-3782-1-n.html>

Ștefănescu, Alex, *In memoriam. Constantin Țoiu. Te învață să taci și să asculți istorii vechi*, în „România literară” nr. 42, octombrie 2012, consultat online https://arhiva.romlit.ro/index.pl/te_nva_s_taci_i_s_asculi_istorii_vechi

Terian, Andrei, *Istoria la firul ierbii*, în „Ziarul de Duminică”, 29 iunie 2007, consultat on-line <http://www.zf.ro/ziarul-de-duminica/istoria-la-firul-ierbii-3079407/>

Tiron, Corina, *Proza Constantin Țoiu, Galeria cu viță sălbatică*, în „Observator Cultural” nr. 13, mai 2000, consultat online <https://www.observatorcultural.ro/articol/proza-constantin-toiu-galeria-cu-vita-salbatica>

Urian, Tudorel, *Caietele lui Țoiu*, în „România literară”, nr. 2, ianuarie 2004, consultat online https://arhiva.romlit.ro/index.pl/caietele_lui_oiu

Urian, Tudorel, *Învingători și/sau învinși*, în „România literară”, nr.19, mai 2006, consultat online https://arhiva.romlit.ro/index.pl/nvingtori_i/sau_nvini

Vasilache, Simona, *In Memoriam Constantin Țoiu. O literă, o epocă...*, în „România literară”, nr. 42, octombrie 2012, consultat online https://arhiva.romlit.ro/index.pl/o_liter_o_epoc..

Zamfir, Mihai, *Tropice surâzătoare. Proza traductibilă*, în „România literară”, nr. 27, iulie 2011, consultat online https://arhiva.romlit.ro/index.pl/proza_traductibil

Zamfir, Mihai, *Romanul sub comunism sau nișa providențială*, în „România literară”, nr. 47, noiembrie 2018, consultat online https://arhiva.romlit.ro/uploads_ro/28730/nr_47.pdf

XI. ALTE SURSE CONSULTATE. INTERVIURI

Constantin-Iftime, Larisa, *Interviu luat lui Alex Ștefănescu în ziarul „Lumina”*, 6 octombrie, 2008, consultat online

Iorga, Filip-Lucian, *Constantin Țoiu: Dinu Păturică este un prototip al activistului*, interviu în „România literară”, nr. 28, 2003

Păunescu, Adrian, Interviu în *Sub semnul întrebării*, Ediția II, Editura Cartea Românească, București, 1979, p. 572.

Pughineanu, Oana, *Este un fel de antagonism benefic între scriitori*, interviu în „Tribuna”, nr. 68, iulie 2005

Sebastian, Costin, *Constantin Țoiu despre pasiunea adevărului*, în „Scânteia tineretului”, Anul 24, nr. 5818, 1968

XII. BIBLIOGRAFIE AUXILIARĂ. SURSE EXTERNE. VOLUME

Adam, Jean-Michel; Revaz, Françoise, *Analiza povestirii*, trad. Sorin Pârvu, Institutul European, 1999

Barthes, Roland, *Romanul scriiturii*, Editura Univers, București, 1987

Barthes, Roland, *Gradul zero al scriiturii*, traducere din franceză de Alex. Cistelean, Editura Cartier, Chișinău, 2006

Bremond, Claude, *Logica povestirii*, traducere de Mihaela Slăvescu, prefață și note de Ioan Pînzaru, Editura Univers, București, 1981

Carrière, Jean-Claude, Prefață la *Cartea mincinoșilor*, trad. Brândușa Prelipceanu și Emanoil Marcu, Editura Humanitas, București, 1999

Chevalier, Jean; Geerbrant, Alain, *Dictionnaire des symboles*, Éditions Robert Lafont S A et Éditions Jupiter, 1969

Eco, Umberto, *Limitele interpretării*, Editura Pontica, Constanța, 1996, p. 32.

Eco, Umberto, *Lector in fabula*, traducere din italiană de Marina Spalas, prefață de Cornel Mihai Ionescu, Editura Univers, București 1979

Eco, Umberto, *Șase plimbări prin pădurea narativă*, traducere din italiană de Ștefania Mincu, Editura Pontica, Constanța, 1997

Foster Edward, *Morgan, Aspecte ale romanului*, Editura pentru Literatură Universală, București, 1968

Genette, Gérard, *Figures III*, Éditions du Seuil, Paris, 1972

Kundera, Milan, *Arta romanului*, trad. Simona Cioculescu, Editura Humanitas, București, 2022

Lejeune, Philippe, *Pactul autobiografic*, București, Editura Univers, 2000

Lintvelt, Jaap, *Încercare de tipologie narativă. Punctul de vedere*, traducere de Angela Martin, studiu introductiv de Mircea Martin, Editura Univers, București, 1991

Lukács, György, *Teoria romanului*, Editura Univers, București, 1977
Lukács, György, *Romanul istoric*, vol. I, II, Editura Minerva, București, 1978
Ricardou, Jean, *Noi probleme ale romanului*, Editura Univers, București, 1988
Todorov, Tzvetan, *Poétique de la prose*, Éditions de Séuil, Paris, 1971

XIII. BIBLIOGRAFIE AUXILIARĂ. SURSE INTERNE. VOLUME

Clim, Marius, Radu; Ichim, Ofelia; Mironescu, Doris; Repciuc, Oana, *Memorialistica românească: teorie și istorie literară*, Editura Tracus Arte, București, 2020
Crăciun, Gheorghe, *În căutarea referinței*, Editura Paralela 45, Pitești, 1998
Crețu, Bogdan; Ichim, Ofelia; Clim, Marius-Radu (coordonatori), *Memorialistica românească: între documentul istoric și obiectul estetic*, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza” Iași, 2017
Crihană Alina, *Romanul generației '60. Imaginar mitopolitic și ficțiune parabolică. De la mitocritică la mitanaliză*, Editura Europlus, Galați, 2011
Cordoș, Sanda, *Literatura între revoluție și reacțiune*, Editura Apostrof, Cluj-Napoca, 2004
Culcer, Dan, *Serii și grupuri*, Editura Cartea Românească, București, 1981, pp. 146–147.
Culianu, Ioan Petru, *Păcatul împotriva spiritului*, Ediția a II-a, Editura Polirom, Iași, 2005
Damian, Sami, *Replici din burta lupului*, Editura du Style, București, 1997
Damian, Ștefan, *Scufița Roșie nu mai merge în pădure*, Editura Seara, București, 1994
Dimisianu, Gabriel, *Opinii literare*, Editura Cartea Românească, București, 1978, pp. 146–150.
Dimisianu, Gabriel, *Sfârșit și început de secol*, Editura Cartea Românească, București, 2013, p. 415.
Kristeva, Julia, *Problemele structurării textului*, în *Pentru o teorie a textului*, Editura Univers, București, 1980, p. 269.
Lovinescu, Monica, *Pragul. Unde scurte V*, Editura Humanitas, București, 1995, p. 69.
Manolescu, Nicolae, *Arca lui Noe. Eseu despre romanul românesc*, I, Editura Minerva, București, 1981
Munteanu, Romul, *Jurnal de cărți*, 3, Editura Eminescu, București, 1982, pp. 211–212.
Neagu, Fănuș, *Cartea cu prieteni. Poeme răsărite-n iarbă*, Editura Sport-Turism, București, 1979, pp. 37–39.
Negoïtescu, Ion, *Scritori contemporani*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1994, pp. 446–449.
Negoïtescu, Ion, *Alte însemnări critice*, Editura Cartea Românească, București, 1980, pp. 180–187.
Neagu, Fănuș, *Buturuga cu greieri*, în vol. *Pierdut în Balcani*, Editura Sport-Turism, București, 1982

- Oprea, Nicolae, *Cronicar întârziat*, Editura Tracus Arte, București, 2013, pp. 232–240.
- Oprea, Nicolae, *Timpul lecturii. Selecție de cronicar*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2002, p. 167.
- Papahagi, Marian, *Cumpănă și semn*, Editura Cartea Românească, București, 1990, pp.90–92.
- Piru, Alexandru, *Discursul critic*, Editura Eminescu, București, 1987, pp. 215–218.
- Podoabă, Virgil, *Metamorfozele cercului. În jurul experienței revelatoare*, Editura Paralela 45, Pitești, 2004, p. 191.
- Regman, Cornel, *Explorări în actualitatea imediată*, Editura Eminescu, București, 1978, pp. 86–96.
- Simuț, Ion, *Literaturile române postbelice*, Editura Școala Ardeleană, Cluj-Napoca, 2017
- Ungureanu, Cornel, *Proza românească de azi. Cucerirea tradiției*, vol. I, Editura Cartea Românească, 1985, pp. 699–701.
- Ștefănescu, Alex, *Prim-plan (35 de profiluri de scriitori români contemporani, dispuse în ordine cronologică)*, Editura Eminescu, București, 1987, pp. 128–134.
- Perian, Gheorghe, *Pagini de critică și de istorie literară*, Editura Ardealul, Târgu-Mureș, 1998, p. 123.
- Vlad, Ion, *Povestirea. Destinul unei structuri epice*, Editura Minerva, București, 1972